

Dykeri, Interspiro's vagga.

Interspiros upprinnelse börjar med att chefen för Stockholms Brandkår Erik Arve bemyndigar rökskyddsdepån att kontakta AGA för att höra sig för om det finns någon form av modern dykmateriel att tillgå.

Man hade nämligen hos Svensk Teknologföreningen bevistat ett sammanträde där föredrag om "Dykerifysiologins utveckling och Modern dykerimateriel" presenterades.

Detta hände år 1948.

Med andra ord, utifrån denna bakgrund kan man påstå att Interspiro celebrerar sitt femtio års jubileum.

Bakgrunden till Brandförsvarets intresse för en "Modern dykutrustning" var en tragisk bussolycka som inträffade på en av Stockholms broar den 24/11 1948 varvid bussen efter en kollision med en lastbil störtade i vattnet. Ett flertal människor omkom. Brandchefen fick därför i uppdrag att söka utreda om effektiviteten vid insatser av dykare kunde förbättras. Att rekvirera en dykare på den tiden innebar att en sådan skulle fås från Stockholms hamnstyrelse och den absolut snabbaste insatstiden kunde inte understiga en timme. Dykssystemet som man brukade var nämligen s.k. tungdykarutrustning (Hard Hat Diver).

När Brandkåren kontaktade AGA så visade det sig att det inom företaget pågick en utveckling av en andningsapparat motsvarande den typ man sökte. Nämligen en enkel dykapparat med buret luftförråd. Konstruktören man fick kontakt med var ingenjör Dag Johannesson. Han omtalade att han konstruerat en apparat med enkel och robust konstruktion som gick att använda till såväl rök- som vattendykning.

AGA hade vid den tiden ett stort konstruktionskontor med en rad sektioner med olika produktinriktningar. Man sysslade bl.a. med utveckling av "Gasförbrukande" konstruktioner vilka skulle främja försäljningen av företagets huvudproduktion, gas. Dag Johannesson som var en mycket kreativ innovatör och tillika entreprenör med nyfikenhet på det mesta hade själv redan provat utrustningen ned till ett djup av ca 20 meter.

Man arrangerade en utprovning av utrustningen där ett antal representanter från Brandförsvaret gavs tillfälle att i det s.k. Forsgrenska badet få tillfälle att prova utrustningen.

Proven slog väl ut varför man fortsatte utvecklingen av apparaterna och kunde den 10/6 1949 påbörja nya dykförsök.

17 personer deltog vid den följande utprovningen till vilken man även sökt att utveckla en dykardräkt. Dräkten visade sig vara för otymplig varför man fortsatte dykningarna iklädd byxor skjorta och skor. Man skall hålla i minnet att vattentemperaturen i Sverige vid den tiden på året är ca 12 grader C. och på djup större än fyra meter kan ge ännu lägre temperatur.

Man utförde dykprov under elva dagar till djup mellan 7-12 meter under en tid av 10-15 minuter. Nedstigningen skedde tidvis okontrollerat varför fyra av dykarna drabbades av öronskador. Man konstaterade därför att nedstigningsmöjligheterna och sjöbottens topografi och beskaffenhet var mindre lämplig.

Man konstaterade att rörligheten och effektiviteten med denna typ av dyksystem avsevärt hade förbättrat insatsmöjligheterna och sa sig därför "att vara en bit på väg". Man kunde även konstatera att det inte fanns några dykerianvisningar eller direktiv från Arbetarskyddstyrelsen.

Brandkåren beslöt att ordna en samverkansgrupp för att utverka en utbildningsplan, medicinsk utredning och undersökning samt få Arbetarskyddstyrelsen att utverka bestämmelser. Vidare kunde konstateras att under juni till oktober torde dykardräkt inte vara befogad om tillgång av ombyte av kläder var möjlig samt att varm dryck också där kunna åstadkommas.

Såsom personal bör av dessa till dykare uttagas frivilliga unga, kraftiga brandmän med god simkunnighet.

En stor del av den framgång Interspiro redan från början fick med sina rök- och dykarapparater måste tillskrivas det unika regulatormembran som Dag Johannesson konstruerade för detta ändamål. Konstruktionen bestod av ett membran som i sitt centrum hade en utandningsventil. Därmed kunde man kraftigt minimera skillnaden mellan in- och utandningsmotstånd beroende på att ventilen därmed inte behövde överbrygga skillnader i hydrostatiskt tryck mellan det tryckreglerande membranet och utandningsventilen. Hans patent skyddade oss under lång tid från likartade, konkurrerande lösningar.

Imre Botos